

279052

ANUL V. - No. 16.
15 Iunie 1929.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în Românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Președinția L. A. N. C.: Comunicat.

I. C. Cătuneanu: Faptă rodnică.

C. G.: Străinii în armată.

Din ticăloșiile Jidanului trădător.

N. Popa: Partidul Dlui Maniu este în continuă
negațiune cu bunul mers al României Intre-
gite.

Țepeluș: 10 Maiu la Roma.

O rază de nepieritoare glorie din istoria Franței
și a civilizației.

Pelin: Un colț al Palestinei — Maramureșul.

C. G. D. Danilla: Luminăți poporul.

Redacția: Bună idee.

Correspondent: Treziți-Vă D-lor intelectuali.

Moții din nou pe drumuri.

Sfîntirea Drapelului U. F. V. din com. Finișel —
Cluj.

I. L. Potra: Dați sfaturi folositoare țăranilor.
Informațiuni.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA „ARDEALUL“
STR. MEMORANDULUI Nr. 22.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Comunicat

Din toate părțile țării, ne vin știri îmbucurătoare cu privire la creșterea curentului L. A. N. C.

Mulțimea și-a pierdut toată încrederea în guvernarea partidelor, mai ales după ultima experiență, hotărâtoare, cu partidul național fărănesc, care a înșelat toate așteptările.

„Să vină Cuziștii“

Acesta este strigătul, care crește, ca o protestare firească, și ca o speranță în programul și în silințele noastre.

Având datoria de a răspunde acestei chemări, și de a lucra neconținut la formarea conștiinței naționale românești, care este propria misiune a L. A. N. C. — dar și în prevederea schimbării de guvern, care poate să nu întârzie — ni se impune tuturor să ne grăbim a ne folosi de vremea bună a verii, pentru a intensifica propaganda, și a desăvârși organizația.

Individual de la om la om, prin întruniri parțiale, pe comune, sau pe județe, ca-și prin tipărituri de tot felul și prin răspândirea ziarelor noastre, membrii L. A. N. C. să apeleze neconținut la marea mulțime, lămurind interesele ei, și chemând-o la lupta de apărare națională creștină, împreună cu noi.

Timpul e scurt. Evenimentele se precipită.

Președinții organizațiilor L. A. N. C., au răspunderea să vegheze ca împrejurările să nu ne surprindă nepregătiți.

Lozinca noastră se rezumă în două cuvinte :

Unire și muncă !

Președintele Suprem al L. A. N. C.
A. C. Cuza

Faptă rodnică ¹⁾

Se împlinește un deceniu, de când societatea studentească, *Petru Maior* își afirmă pe pământul desrobii al neamului mai mult decât îndreptățirea la viață : dreptul la respectul obștesc.

Și-a câștigat incontestabil acest drept, cu atât mai prețios, cu cât se împune prin recunoașterea publică a rolului ce a jucat central academic *Petru Maior* din Cluj în sbuciumul tineretului universitar din ultimii zece ani. Insufletit și bi-

ne inspirat, el a înțeles și simțit realitatea încheșată între Nistru și Tisa, cu o precizie și o pătrundere, cu care nu se pot lăuda guvernanții de ieri și de azi ai României întregite.

Din războiul mondial a eșit înfăptuirea principiului naționalităților. Este firesc, este în spiritul rezultatului politic fixat prin tratatele de pace, ca nația, liberată și pusă integral sub ocrotirea statului propriu, să formeze obiectul de

permanentă grijă pentru conducătorii noului stat. Cum harta Europei s'a refăcut după trupul normal al fiecărei națiuni desrobite, urmează cu necesitate că noul statut european nu se poate menține mai temeinic, de cât asigurând fiecărei națiuni, organizată în stat propriu, o viață specifică, înputernicind-o până la *maximum* și *optimum*, conform misiunii sale istorice, indicată de însușirile etnice și situația geografică.

Această consecință logică a principiului naționalităților, azi realizat, a înțeles-o admirabil studenția română. Din înțelegerea, care-i face onoare, izvora cerința, energic, uneori tumultuos exprimată, să începem fără zăbavă și fără slăbiciune a ne trăi viața, în hotarele lărgite, cu așa rost, oroit de guvernanții, încât să se asigure *întăietatea Românilor în țara lui*. Fără această întăietate, principiul naționalității, ce stă la baza României actuale, devine în scurtă vreme literă moartă ; iar țara noastră ajunge un adăpost îmbelșugat pentru neamuri streine, atrase de avuțiile ei și îngăduința noastră.

Atare perspectivă nu pot admite aceia, ai căror părinți moși și strămoși au pălănit și sângerat spre a contribui la patrimoniul suflătesc, din care s'a înfăptuit la momentul istoric idealul național. Simțind precis, că domnia românească trebuie singură să se întindă peste pământul strămoșesc, desrobii prin sabia românească, studenții, îngrijorați de nepăsarea guvernanților, cari s'au odihnit și încă dormitează pe laurii României Marii, au ridicat probleme și au dat alarma ținând trează conștiința autohtonilor.

Au pus problema conviețuirii noastre cu minoritățile etnice în așa fel, încât acești beneficiari ai trecutului să nu crească peste capul națiunii dominante ; și a formulat, cuminte și prevăzător, *principiul just al proporționalității*.

Au dat alarma, cu răsunset puternic în opinia publică, asupra

¹⁾ Articol reprodus din „*Almanahul societății academice Petru Maior*“, apărut în Cluj-1929, eu prilejul sărbătoririi primului deceniu de viață integral românească, în hotarele vechii Dacii.

chestiunii jidovești, care a îngrijorat pe tot oamenii de stat ai României, având în fața lor nodul gordian al raportului: de o parte, dintre populația jidovească, imasimilabilă, parazită, dușmănoasă statului român, sporind prin continuă imigrațiune frauduloasă, stăpânind toate izvoarele vieții economice, și dictând din umbră în politica internă prin partidele de guvernământ ce-i sunt aservite și prin presa cotidiană; de altă parte, bietul popor român, sărac și fără școală, lipsit de experiență în lupta pentru existență, împiedecat de a se înmulți din cauza mizerabilelor condiții igienice actuale, exploatat până la sânge de parazitismul jidovesc, secătuit în energia lui vitală prin alcoolismul răspândit în cea mai largă măsură de Jidani și purtat cu minciuna de politicienii jidoviți din rău tot în mai rău.

Cadrul uriaș, complicat cu invizibile ramificații, al problemei jidovești, ce își așteaptă rezolvirea, pentru ca Românul să ajungă la întăietate în țara lui, l'a văzut clar studentimea cu intuiția omului, pe care îl privește direct viitorul întunecat. Era firesc să dea alarma, mai ales când observă, că în mijlocul pericolului crescând lumea noastră politică se face vinovată de complicități remuneratoare (cu dușmanul implacabil al statului și poporului nostru: cu neamul lui Iuda.

Strigătul îngrijorării patriotice nu a fost manifestarea exagerată a unei sensibilități juvenile — cum au spus cei interesați — ; ci exprima nota justă a situației, așa cum au văzut bărbații ponderați, cu dor de neam și curaj moral, denunțându-o întregii suflări românești la ocazie solemnă.

Ne facem datoria de a reaminti aici cuvintele rostite de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Miron Cristea, astăzi Patriarh și membru al Inaltei Regente, cu prilejul centenarului lui Avram Iancu, la mormântul eroului-martir, în prezența M. S. Regelui Ferdinand și a întregii Curți Regale, din care discurs rezultă și vinovăția politicienilor, cari se închină vițelului de aur, și pericolul ce ne amenință din partea Jidamilor venetici, constituiți în societăți forestiere, cari au devastat pădurile Moșilor, reducându-i la starea de cerșitori în țara lor de baștină. Vorbind despre întărirea situației materiale a poporului român din Ardeal, prin faptul unirii și al legilor de unificare, I. P. S.

S. Mitropolitul Primat continuă în acești termeni :

„Dar această întărire ar fi progresat cu pași mai hotărâți, dacă atâția nepoți nevrednici ai lui Avram Iancu — fără suflet și fără Dumnezeu — nu ar fi preferat îmbogățirea proprie în contul celor mai vitale interese ale neamului și în favoarea celor ce totdeauna ne-au dorit peirea iar nu binele.

„In deosebi ni se cernește sufletul de îngrijorare, când în fața memoriei eroului, care a fost „Craiu Munților“ și apărătorul gliei strămoșești și a tuturor bogățiilor țării — trebuie să constatăm că în multe părți ale țării bogățiile mari au ajuns pe ușor și aproape în întregime pe mâni streine și de neam și de țară și de sufletul ei.

Codrii seculari și romantici, cari ne-au adăpostit strămoșii și ne-au salvat sufletul neamului — în lipsa de cooperative naționale — se exploatează de colonii neromânești, cari au dat la ținuturi întregi un caracter instrăinat din toate punctele de vedere.

Pe această cale în era românească viața neromânească s'a întărit în multe ținuturi cu pași uriași; și nu la minoritățile băștinase ale țării, cu cari împreună împărțim bucurios pământul și bunătățile lui și cu cari voim a trăi în frățească armonie și la bine și la rău; ci veneticii din toată lumea găsesc la noi neconturbați teren cald de a ne duce belsugul acolo, unde le-o fi și sufletul.

În fața acestei situații buciunul Moșilor trebuie să repete tot mai des și mai intensiv refrenul lor :

„Munții noștri de aur plini“,

„Noi tot slugi pe la străini“.

Acest memento, care a rămas tot actual, cere grabnice remedii. Și nu există un singur Român cu inimă și ochi observatori, care să nu sim-

tă că această situație, înăbuse în ținuturi întregi viața poporului autohton și prezintă pericol grav, care culminează într'un început de a se instrăina și sufletul țării. Iată pentru ce cea mai patriotică datorință ne cere a găsi momente pentru signalizarea răului.

De sigur probleme multiple și grele bat la poarta vieții noastre publice, așteptând dela cei de sus rezolvirea. Aceștia însă ori cari ar fi ei și ori cât de bune intenții și ori cât de largă voință ar avea, nu-s în stare a le cuprinde singuri toate. Mântuirea poate veni numai, dacă toți câți au cădere și răspundere întru împlinirea poruncilor de sus — fie mici, fie mari — vor fi la locul lor stărpind și îndreptând incorectitățile și relele, slujind neamului iar nu lui Mamona“.

Așa vorbia la 31 August 1924 Inaltul Prelat, menit să ajungă Patriarh al României și membru în Inalta Regentă, chemând pe guvernământ la simțitul datoriei după ce denunțase răul în toată gravitatea lui. Cu aproape doi ani înainte, studenții dela centrul Petru Maior dăduseră alarma, în felul lor tinerec, asupra acelorasi chestiuni — venalitatea politicienilor și pericolul jidovesc —, și astfel amuncaseră fermentul ideii naționale și al mândriei de neam în văltoarea vieții publice.

De atunci înainte se înfăptuește zilnic, încet dar temeinic, procesul de clarificare al conștiinței românești față de problema jidovească, ce trebuie astfel rezolvită în cât România să rămână a Românilor.

Centrul academic Petru Maior se poate mândri că a contribuit puternic la această faptă fecundă în rodnice consecințe. Ii zicem din toată inima :

Vivat, crescat, floreat.

I. C. CĂTUNEANU.

Străinii în armată 1)

În lucrarea mea „Diviziile de rezervă, sporirea armatei, întărirea națiune“ am spus relativ la străini: „... trebuie introdusă și recrutarea națională, pentru streini, mai ales când acum vom avea un străin mai mult, bulgarul în țara noastră. Părerea mea, însă, este că ar fi mult mai bine să ne lipsim de serviciile lor. Turcii au făcut o tristă

experiență cu străinii din armata lor; să nu o facem și noi. Să fie scutiți de serviciul militar în schimbul unei taxe. Serviciul militar să-l facă numai românul, căci numai pe el îl doare inima de țărișoara lui, și numai lui îi bate inima mai tare, când i se vorbește despre „re-întregirea neamului“. Aceasta este o chestiune foarte importantă, a-

1) Fragment reprodus din studiul distinsului general C. G. în activitate, intitulat: „Indrumări nouă în organizarea Armatei“, apărut la Sibiu în 1929 la tipografia Școlii militare de Infanterie No. 2.

supra căreia legiuitorii trebuie să aibă toată atenția cuvenită“.

Înspăimântat de aceea ce văzusem în războiul balcanic, cu creștinii din armata turcă, mi-au venit aceste gânduri, pe cari le-am pus mai sus în lucrarea mea. Bulgarii, Sârbii, Grecii, Muntenegrenii etc. au dezertat în masă, din armata turcă, chiar pe timpul operațiilor; ba ceva mai mult, au fost adesea unități întregi de streini, cari au întors armele, chiar în timpul luptei, contra foștilor lor stăpâni, de până ieri. Și nimeni nu-i poate acuza, fiindcă sentimentul național este mai puternic decât orice disciplină, decât orice teamă, și decât orice jurământ.

Atunci am scris și eu că bulgarul, din armata noastră, noul strein ce va intra, prin luarea cadrilaterului, între cetățenii noștri, să nu fie luat în armată cu, mai bine, să fie scutit, în schimbul unei taxe militare.

Evenimentele, ce au urmat, numai la trei ani, de când am scris acele cuvinte, mi-au dat dreptate, chiar mai mult, decât mi-aș fi putut închipui. Să ne aducem aminte, deși este foarte dureros, numai, de Turcucaia, de Dobrogea și de dezertarea în masă a bulgarilor, din toate regimentele noastre și, apoi, de revenirea lor, chiar a doua zi, ba chiar în aceeași zi, în rândurile armatei atacatoare și să ne reamintim de sălbăticia lor revoltătoare.

Din punct de vedere militar, al disciplinei, al jurământului, putem taxa acest gest ca „mişelnic“. Din punct de vedere, însă, național, sufletesc, este explicabil și chiar scuizabil!

Azi, avem în țara noastră: unguri, bulgari, ruși, sârbi, evrei, și încă într'un număr înspăimântător. Cred că este bine să rezolvăm problema serviciului lor în armată, cu un minut mai curând, așa ca evenimentele să nu se surprindă.

Războiul ce abia s'a încheiat, sub forma de război cu armele de foc, dar care încă dăinuiește, sub forma propagandelor, a discreditației, a insinuărilor răutăcioase, a înveninării sufletelor și dărnăririi tratatelor de pace, a răscolit toate patimile omenești și toate urile ce de secole s'au acumulat, în sufletele diferitelor naționalități. Tot spiritul de răzbunare al unei rase, ce s'a crezut nedreptățit, sau care se vede azi, după credința sa oprimat și jefuit, s'a acumulat în sufletul fiecăruia și este în fierbere. Întreg acest sentiment al „plătirii“ nedreptăților, reale sau închipuite,

cerculă fără nici o stavilă, dela individ la individ, fie că el se află în țara sa, sau în țara ce l-a cucerit, și fac, astfel, unul cu altul, un lanț de ură ce se întinde, crește, și ce devine, din ce în ce, mai puternic și mai amenințător, în special pentru cei nepregătiți.

Toți streinii, din o țară nou alcătuită, indiferent de naționalitatea ce o au, de țara în care se găsesc, sau de țara ce au avut-o mai înainte, fac bloc, în mod aproape reflex, în contra națiunii dominante, agitându-se între ei, în contra statului ce-i stăpânește azi. Acest bloc și aceste agitațiuni sunt cu atât mai mari, mai puternice și mai vătămătoare, cu cât ele sunt ajutate, nu numai pe ascuns, dar chiar pe față, de către statul vecin, ce strigă în gura mare, ca să fie auzit de toată lumea, și mai ales de naționalii săi „robiți“ din țara nou alcătuită, că: „nedreptatea ce s'a făcut va fi răsbunată, că tratatele trebuiesc refăcute, că țara lor ciuntită trebuie se reînvie“.

În astfel de condițiuni, de agitațiuni și de propagandă, nu poate cere nimeni, pe conștiință, ca acei naționali streini, să fie buni soldați în război, chiar când ei sunt duși spre alte frontiere, decât ale vechii lor țări, dar mai ales când vor fi duși contra conaționalilor lor. Vor dezerta, în masă, în cel mai bun caz, dacă nu vor face încă și alt rău mai mare țării, ce-i stăpânește azi. — Și, din punct de vedere al sentimentului lor național, ei vor fi justificați și chiar scuzați. Țara, însă, ce le-a dat crezământ și armata care le-a luat jurământul drept sincer și îndreptățit, sunt vinovate că s'au încrezut în ei, și vor suferi consecințe grave, mai grave decât își poate cineva închipui. Să nu ne fie teamă de a spune lucrurile pe șleau!

Și această stare de lucruri, va dura, cel mai puțin, o generație întreagă, socotind, în timp, această generație, timpul necesar ca toți tinerii și bărbatii de azi să fie dispăruți, iar copiii ce s'ar naște, de azi încolo, să ajungă vârsta oamnelor maturi, crescuți, acești copii într'o țară a lor, cu limba acelei țări, cu credința acelei țări, cu obiceiurile acelei țări, și pe care el să învețe, de copil, de când deschide ochii, să o respecte și să o iubească. Atuncea, . . . poate! mai ales, dacă noul stat se va îngriji ca să transforme mentalitatea tuturor noulor cetățeni, prin bună administrație, prin cinstită gospodărie,

prin cultură intensă, prin dreptate netăgăduită, prin adevăr nefalsificat și . . . prin exemplară pedepsire a tuturor celor ce ar îndrăzni să facă un rău, cât de mic, țării, ce-l adăposteste, ce-l hrănește și ce-l cultivă.

Și atunci, când s'ar constată că noua stare de lucruri, după o perioadă de 30—40 ani, ar permite intrarea în normal, s'ar putea introduce, în armată și streini. Până atunci, însă, nu.

Chiar dacă ar fi streini cari să primească și să privească noua stare de lucruri, ca normală, și deci să se considere ca buni și credincioși cetățeni ai țării, și încă ar fi un lucru inuman, de a-i duce în război, această generație de azi, în contra conaționalilor lor, cu cari au trăit alături, până ieri, în țara lor, chiar dacă ei ar fi, în adevăr, cinstiti și hotărâți să probeze, cu viața lor, credința noului stat.

Totuși, fiindcă toți locuitorii țării, cari au jurat credință și supunere legilor ei, indiferent de naționalitate și de origină, sunt cetățeni ai acestei țări binecuvântate de Dumnezeu, cu toate drepturile, și mai ales cu toate drepturile, trebuie să aibă și toate îndatoririle. În astfel de condițiuni nu numai drepturile vor fi repartizate deopotrivă asupra tuturor cetățenilor, ci și îndatoririle.

Cetățenii toți, recrutați, vor face serviciul militar întreg timpul prevăzut în lege; însă, în momentul recrutării vor fi împărțiți, dela început, în două mari categorii: *serviciul de front și serviciul auxiliar*. În serviciul de front vor fi trecuți toți Românii, iar în serviciul auxiliar toți streinii. Dintre aceștia, din urmă, vor fi scușiți de serviciul militar, pe timp de pace, toți aceia cari vor cere, în scris, ca să fie scușiți, în schimbul unei taxe anuale, plătită anual și pe tot timpul duratei serviciului sub arme, și completare, adică patru ani, și care taxă va fi proporțională cu averea de care dispune fiecare¹).

Toți ceilalți vor fi încorporați la epoca prevăzută prin lege, unii pentru serviciul frontului, iar alții pentru diferitele servicii auxiliare ale armatei și ale țării.

Scușiți, însă, vor fi concentrați, și ei, în fiecare an, câte una-două luni, pentru diferite pregătiri în direcția serviciului ce vor îndeplini în război.

¹) În egătură cu acestea, vezi „Căluza bunilor Români“, cap. X, art. 25, lit. f. (N. R.)

Și în acest fel văzută chestiunea, care mi se pare și *logică și umană și națională*, s'ar redacta articolul corespunzător în noua lege de recrutare, în sensul arătat mai sus.

Atunci, noua țară hipotetică ar avea, în adevăr, o armată națională, cu care ar fi în stare să-și apere

drepturile sfinte, fiindcă ar avea o armată, din sângele ei, din sufletul ei, din carnea ei și căreia ar putea să-i ceară ori și ce, chiar și suprema jertfă, căci ea ar da-o cu bucurie, știind că-și pentru preamărirea țării și neamului, din care ea este alcătuită.

DIN TICĂLOȘILE JIDANULUI TRĂDĂTOR

În legătură cu concepția distinsului general C. G. privitoare la alcătuirea armatei noastre, ce trebuie să fie **națională**, și ca o tristă demonstrație convingătoare a adevărului ce propagă, reproducem mai jos articolul apărut în *Universul*, No. 18 88 din Aprilie 1929, scris de căpitanul *I. Popiceanu* din care articol rezultă, cum s'a purtat în războiul de întregire al neamului, acel strein din unitatea sa aparținând neamului etern dușmănos și trădător, al lui Iuda.

Neam străin

Țiimp mohorât. Ziua întregă plouase. Mirosul pământului uscat până atunci și al verdeții abundente a pădurii, era înviorător!

La stânga batalionului nostru, ocupa poziție batalionul 11-lea.

Prima companie a acestui batalion făcea legătură pe versantul de răsărit al dealului Răchitașul-Mic, care rămăsese ocupat și de dușmani și de noi. În jumul acestui versant încă mai era deasă pădurea. De-aici începea depărtarea mare dintre cele două poziții.

În zona neutră se afla micul sat, părăsit acum, Viizantea-Mănăstirea. Patrule dese amice și inamice mișunau prin preajma acestui sătut. Dese ori se întâlneau acolo și după câteva schimburi de focuri, se retrăgeau. În inima satului însă nimeni nu îndrăznea să se aventureze. Gloanțele lor găuniseră pereții căsuțelor Vrâncenilor.

În dimineața aceea, neguroasă era liniște așa de mare, încât parcă mi se părea că liniștea aceasta va dura o veșnicie. Dar nu. După amiazi auzirăm iarăși bubuind tunul spre Oituz. Ceva prevestitor de rău se simțea în atmosferă. Norii albi și mici pluteau deasupra arborilor bătrâni și bucați-bucați se ridicau sus, se împrăștiu și dispăreau. Câte unul ne învăluia, din altii picuiau stropii de ploaie, cari ne uduu într'una.

Încolo, departe, la inamic, latră un câine. Mogăldete negre se văd mișcând în satul Soveja, de unde-i și câinele, care s'a necăjit pe miște trecători. Aceia sunt vrăjmașii noștri. Poate câinele va fi simțit că acești trecători voesc răul stăpânilor săi și latră și mai tare acum! Dar trecu puțin timp și amuți! Cîine știe ce mat de pușcă va fi luat ea să tacă!

Nemții ajunseseră foarte îndrăzneți. Astfel, auzisem că în acest sector, se apropiaseră nevăzuți, noaptea de transee, dăduseră „bună seara” și rugaseră pe-ai noștri „să nu tragă” și „să vină la ei”. Când plecau, strigau „la revedere”. Erău renegații, cari cunoșteau prea bine limba românească! Ai noștri răspundeau cu gloanțe, dar a 2-a zi veneau iar!

Câteva zile s'au petrecut aceste fapte.

Nu presimțisem degeaba răul ce-avea să vină curând!

Sergentul, șeful secției de mitraliere din sectorul meu, era un om plin de viață. Vesel și gata oricând să moară la postul încredințat. Cei 2 trăgători ai celor două mitraliere, umblau cu mașinile așa de bine, că nu exista în tot regimentul alți trăgători mai buni decât ei. Soarta acestor trei ostași români

avea să se împlinească prin fapta trădătorului.

Nu mi-l amintesc la înfățișare. Mi-a rămas în minte numai că era înalt și îndoit puțin de spate. Avea gradul de elev plutonier și din lipsă de ofiteri, comanda un pluton în compania cu care făceam legătura. Nu-l suspecta nimeni. Avusesse grije să se informeze de punctele noastre tari. Desele vizite nemțești în sectorul ce ocupa cu plutonul său, îi încurajase sentimentele față de țara care-l hrănise și pe el și pe familia lui.

Îmi pare destul de rău că nu-i mai știu numele, dar neamul din care făcea parte, me-a cauzat, în decursul vremii, multe, foarte multe neajunsuri și me-a dovedit totdeauna sentimentele ce-i amă.

Și a fugit la dușman. Oamenii plutonului lui n'au putut crede că le dezertează comandantul.

Și canalia nu s'a mulțumit să se predea inamicului.

Primul lucru, pe care l-a făcut, a fost să descrie pozițiunea amplasamentelor celor două mitraliere din sectorul meu, căci puțin după dezertare, tunurile inamice, cu o precizie matematică, traseră câteva proiectile, unele după altele.

Sergentul și cei doi trăgători ai lui muriră.

M'am dus să-i văd. Ingrozitor mutilaj! Capul, mâinile și picioarele sergentului erau aproape rupte. Cei doi ostași nu se mai cunoșteau. Erău o masă de carne sângerândă.

Lovise în min proiectilele dușmane. *Lovise trădarea ticăloșului și nemernicului de neam străin.*

Căpitan J. POPICEANU.

Partidul d-lui Maniu este în continuă negațiune, cu bunul mers al României întregite

Articolul de mai jos era să fie publicat în luna **Octombrie 1928**, a intervenit schimbarea de guvern. Și cum prin acest articol, de atunci î-mi exprimam neîncrederea în partidul național-țărănesc, s'a amânat **publicarea**, pentru a vedea noul guvern la lucru. După 6 luni de guvernare, se vede din cele ce urmează, că am avut perfectă dreptate:

Zic, partidul D-lui Maniu, pentru că mă voiu ocupa de acesta, în continuitatea sa, dela înfăptuirea României Mari, până în zilele noastre, deci în timpul când se numea numai Național, nefiind încă una cu Tărăniștii, spre a se numi Partidul Național-Țărănesc.

Voiu fixa acțiunile principale ale acestui partid în data evenimentelor mari prin cari trecea țara, stăruind asupra motivelor, cari

au determinat după modesta mea părere, îndepărtarea acestui partid, cu toată popularitatea sa, dela posibilitatea de-a i se da de către forurile competente, în mod legal, puterea.

1. *Unirea, în memorabila adunare dela Alba-Iulia din 1 Dec. 1918, s'a făcut fără condițiuni.* Nici nu se putea altfel. Așa a făcut-o Basarabia, așa Bucovina. Așa am făcut-o și noi, Ardelenii.

N'am putut face târg din Actul cel Mare de înălțare sufletească al neamului. *Domnul Maniu, însă, și autoragiul D-sale a găsit de cuviință să păteze această măreață spontanitate, prin faimoasele puncte, 14 puncte, de cari s'a făcut atâta uz, în răstimp, de cei interesați, ca de niște condițiuni, ce ne fiind ținute, ar putea trage după sine „denunțarea contractului dela Alba Iulia”.*

Cele 14 puncte sunt *puncte negre*, ce vor rămâne în istorie ca atare. Acestea însă descalifică numai pe autori. Poporul a fost curat; el n'a greșit. Lui nu i-a venit în minte, ca prin condițiuni să-și făurească soarte aparte, ciorbă mai bună decât aceea, care și-o poate face țara de comun acord, în întregimea sa.

Unirea n'a venit dela Wilson și dela punctele lui. Ea a venit ca rod al unor jertfe ale neamului întreg, jertfe de secole, jertfe a căror nețălmuriri o concretizează cele 800.000 de eroi.

Contra Unirii celei Sfinte și Mari, Domnule Maniu, toți aceia ce Ți țin și Ți-au ținut isonul, ați păcătuit de neiertat cu Punctele D-voastră.

2. Păcatul acesta l-ați mărit, cu înfăptuirea ciorbei aparte, între hotarele vechi, și vama la Predeal, al înstituirii Consiliului Dirigent. Față de acest început de izolare și de conducere autonomă, ne-având consimțământul Românilor ardeleni *desființarea guvernării Consiliului Dirigent, a venit la timp, să curme prima etapă de neqare, a unității noastre de stat.*

Desființarea Consiliului Dirigent, v'a durut și v'a doare. Și cu toate-că necești de interes personal și de partid v'a purtat prin diferite contractări de căsnicie cu persoane și partide din celelalte ținuturi românești, apropiere, în sufletul D-voastră, față de ceilalți frați, prea puțină se observă. Dureri sunt destule, și la rândul său, le vom spune.

3. Cu toate greșelile acestea, și pe lângă toate că conducerea Ardealului era preluată de D-l Iuliu Maniu și administrația se făcea numai de Ardeleni, prin Consiliul său Dirigent, încrederea țării, și a Marelui Rege Ferdinand, în faza de glorie a României Mari, căzu tot asupra Ardelenilor. *Primul Ministru al țării întregi deveni D-l Vaida-Voevod.*

Regele Ferdinand, deci, având încredere, și-a manifestat-o această, încredințând puterea oamenilor Domnului Maniu.

La 3 luni, Domnul Vaida-Voevod fiind încă la Londra, a fost chemat fără veste de către Rege, încredințându-se cu conducerea țării D-l General Averescu.

Această schimbare rapidă, de încredere regală în neincredere, o găsec la locul său.

Cărmuirea de 3 luni, în împrejurările de atunci, i-a dovedit pe D-l Vaida-Voevod și soții săi, incapabili de conducere. Nava mergea rău și se scufunda vertiginos, în valurile Grevei Generale ce se proiecta. Eu eram în Cluj, pe atunci; și-mi aduc aminte cu groază, de zilele acelea, lipsite de orice siguranță, de pe o zi pe alta. Eu am dorit schimbarea și-am fost mulțumit de efectul ei:

4. *D-l General Averescu* a adus cu sine liniștea așteptată și a spulberat fantomele grevei.

Ca platformă, pentru venirea sa la putere și câștigarea încrederii Coroanei, între împrejurările de atunci, eu cred, au fost suficiente calitățile sale de general, dovedite în războiu, și popularitatea sa de atunci.

D-l General Averescu a stat, la cârmă un an și jumătate. Imprejurările erau grele, și eu, care mă bucurasem la venirea sa de liniștea și ordinea ce-o introdusese, de-o jumătate an, așteptam cu neregulare demisionarea sau demiterea Generalului din locul de răspundere.

5. După proba de guvernare cu D-l Vaida-Voevod și după guvernarea grea a D-lui General Averescu, revenirea și readucerea omului probat și merituos, Ionel Brătianu, eu cred, deasemenea, că în mare parte a țării a fost dorită și așteptată. Venirea aceasta a lui Ionel Brătianu, după căderea guvernului Averescu, pe D-nul Maniu și partizanii săi, în iarna anului 1922, tare rău i-a supărat. Și cu drept cuvânt se zice: *Cine se supără, n'are dreptate*; — căci faptele Partidului Național de atunci ca și ale celui Național-Tărănist de astăzi, nu dau garanții de bun sfârșit, pentru o guvernare încredințată acestor oameni.

6. *Agitațiile electorale* ale Partidului Național din iarna anului 1922, în luptă cu liberalii, au fost, mai fără scrupul, mai fără răspundere, mai pline de injurături ca cele de azi. Nu vreau să scuz întru nimic tăgănia și lipsa de răspundere a agitațiilor de stradă și nezușinarea unor gazete cari abuzând de libertatea presei, azi reputată în întregime adevărul și bu-

nul simț în ce privește adversarul politic.

Orî poate că azi sunt eu mai obicinuît cu injurăturile? — Nu știu. În tot cazul, apostrofările puțin măgulitoare pentru frați: hoți, ciocoi, greci, etc. auzite atunci în alegeri și cetite zilnic în Patria, erau, prea aproape de ziua înfrățirii noastre prin unire și prea proaspete mormintele eroilor căzuți pentru desrobirea noastră, ca accentele de defăimare să nu redesepte vola în aceia al căror simțământ de recunoștință față de frați încă nu era cu totul sters.

Mă cuprînsu groaza, văzând furtuna ce se deslănțuise în alegeri. Unirea aceea tânără, ce abia încestase pe răboi al treilea an de existență, și noi loveam fără cruțare, durios, pe toate coardele gâtului.

Corpul didactic primar din Cluj fu primul, care reacționează. Se făcu apel la învățătorimea întreagă din Ardeal și părțile ungurene ca să-și trimită delegații săi spre a lua o atitudine.

Delegații au hotărât în unanimitate reacționează contra agitațiilor fratricide, îndemnând pe învățători la o ținută unitară, binevoitoare guvernului hotărât, și făcut. Și a fost un act frumos. Nu a însemnat intrarea politicii în școală. Noi n'am susținut pe liberali. Ci am avertizat desbinătorii ordinari și fără scrupule, susținând guvernarea.

7. *Liberalii* s'au susținut la guvern sesiunea întreagă din 1922 până în 1926.

În intervalul acesta s'a votat *constituția* și s'a făcut *incoronarea*. Partidul D-lui Maniu a excelat prin absență dela încoronare, iar constituția a declarat-o ilegală, promițând că la venirea lor la putere vor face-o: *tabula rassa*.

Neparticiparea la încoronarea simbolică dela Alba Iulia a Partidului Național ardelen, este un act revoltător și nepatriotic, e un defect pentru un partid ce se pretinde de guvernământ. Iar nerecunoșterea constituției și amenințarea cu Tabula Rassa le-a făcut imposibilă succesiunea la guvern.

Constituția, legile pot avea unele defecte mai mărunte în țara noastră. Acele se pot eventual, la timpul său, corecta. Dar să ștergi cu buretele o constituție nouă, *nu pentru că n'ar fi bună* ci pentru că la alegeri s'ar fi comis ilegalități, asta nu se face. Suntem o țară, care ne grăbim. Legea să fie bună, fondul. Fondului se subordonează forma, mai ales în cazul de mai sus,

dat fiind, că alegeri absolut ideale, și mai ales neatacabile de către răzbi, nu există.

Activitatea Partidului Național și de data aceasta este în dezacord cu interesele țării. El se pune singur în imposibilitate de guvernământ.

8. E natural deci, ca și acum în 1926, după liberalii, succesiunea să fie din nou de partea Averescanilor. Guvernarea lor a fost o evoluție spre bine, față de guvernarea anterioară. Demiterea lor, neașteptată de nimeni, s'a răsunat. După moartea Regelui Ferdinand a urmat la scurt timp și moartea celui mai apropiat sfetnic al său: Ionel Brătianu.

9. Guvernarea liberală ce se desfășoară înaintea noastră de un an și mai bine, își poartă în spate greșala din mașterea. Născută înaintea de vreme, slăbiciunea-i naturală este agravată de criza financiară și de criza de producție agricolă. Nemorocirile nu vin singure. O schimbare a guvernului se impune. Încredințarea noului guvern cade în competența Înaltei Regente. Aspiranții la succesiune sunt tot cei doi: D-nul General Averescu în fruntea Partidului Poporului și D-l Iuliu Maniu în fruntea Partidului Național-Tărănesc.

Primul își arogă dreptul la conducerea țării în baza capacității sale dovedite în cele 2 guvernări trecute, și dovedind de fapt că înlocuirea sa neașteptată de nimeni, a tulburat mensul destul de normal al unei guvernări liniștite.

Al doilea și-l a roagă bazându-se pe popularitatea sa, invocând legalitatea, democrația și chiar suveranitatea poporului mai presus de toate.

Îmi iau îndrăzneala să constat, că Dl. Maniu, nici în fruntea partidului popular, de data aceasta Național-Tărănesc, nu-i cu nimic mai apropiat de putere, și nu-l îndreptățește nimic la preluarea guvernării.

— Pentru ce ??

— Pentru că n'o merită. Țara are nevoie de conducători valoroși a căror fape să garanteze în mers ferit de complicități și mai ales de greșeli grosolane.

Unirea făcută cu condiții, a face-urile de coroane, vama dela Predeal, permisele și nepermisele Consiliului Dirigent, cărmuirea de 3 luni a D-lui Vaida Voevod, sămânța de discordie și ură aruncată între frați ponegrind pe cei din Regat, ei ponegrind tot ce vine de acolo, balcanizând totul mai vrășmas de cum

o pot face dușmanii noștri, nu ovalifică, ci descalifică pe Român.

Neparticiparea la încoronarea dela Alba-Iulia, a partidului ce se chiamă Național a fost o desertare la inamic, o depărtare de sufletul sănătos al Ardealului Românesc, care în întregimea sa era acolo.

Nerecunoașterea constituției și amenințarea cu Tabula Rasa pe deoparte, însemna negarea a tot ce se facea prin alții, pe de alta o îndepărtare sigură de o activitate proprie.

Partidul Național în căsnicia cu comună cu Partidul Tărănesc, în activitatea mai recentă cu nimic nu s'a dovedit mai bun, mai cuminte sau mai cu bun simț politic.

De actul de succesiune și de persoana exprințului Carol s'au ocupat atât în țară, cât și în străinătate, în așa mod, încât numai descoperirile dela Londra în legătură cu Carol și Jidoavca, Rottermere și Alba-Iulia, ne-au putut scăpa de această sabie a lui Damokles.

Activitatea Partidului Național-Tărănesc în străinătate, pentru a zădărnici împrumutul de stabilizare, e tot atât de nepatriotică întocmai ca și interpretarea actului de succesiune.

Declarația aruncată și lăsată să circule în străinătate despre împrumut, că nu va fi recunoscut de Național-Tărăniști când vor veni la putere, e un act al Sovietelor de acum 10 ani, act pe care Sovietele de azi încep a-l abandona.

Legalitatea Partidului D-lui Maniu e nesinceră, căci dacă ar fi sinceră:

a) Actul de succesiune nu s'ar fi tratat așa, cum s'a arătat.

b) Nu s'ar folosi de slăbiciunea guvernului actual, nerespectând nici o formă, nici o îndatorire legală, în legătură cu adunările publice, unde stâlpii partidului se laudă cu această nerespectare a îndatorimilor cetățenești.

c) Partidul a cărui formă e legalitatea, cum își poate permite, încă din opoziție, să nu respecte dreptul la cuvânt, al celui alt partid, tot de opoziție? Vezi cazurile de Timișoara și Bistrița.

d) Cum își poate zice legal, un partid, a cărui presă, vezi Patria dela Cluj din 27 Sept., se răsvrătește contra Ministerului de Interne, pentru un caz, când respectând această legea, ni s'a recunoscut și nouă L. A. N. C. dreptul constituțional la libertatea cuvântului.

e) Legalitatea e în flagrantă contradicție cu toată activitatea de

răsturnare. Răsturnarea seamănă a revoluției cu perciuni. Nici ea, nici revoluția și nici luarea puterii cu puterea, nu cad în cadrele legalității.

Eticheta partidului e falsă. Partidul nu-i nici național, nici țărănesc. E ca o butelele cu eticheta vinului vechiu de 9 ani, în care, când o desfaci, e apă goală. Românii buni și țărăni adevărați, sunt pur și simplu înșelați prin eticheta cea falsă.

Cum se poate înțelege seducerea această miraculoasă a atâtor oameni cuminte și de bună credință, cari se'nșiră azi în dosul acestei etichete false?

Ușor: Falsii naționali și falsii țărăniști, matadorii partidului, s'au purtat de-așa, în cursul vremii celor zece ani — cum am arătat — încât nici marele defunct, Regele Ferdinand, nici Înalta Regentă, după proba făcută cu Vaida-Voevod, mai mult nu i-a mai putut aduce la cărmă. Nu pentru că Regele sau Înalta Regentă ar fi liberali, sau altceva ci pentru greșelile lor.

Cele 2 partide, în activitatea lor de guvernare, pe lângă lucruri bune, au avut și greșeli, destule, poate și prea multe. Popularitatea le-a scăzut. La guvern orice guvern se uzează. Partidul D-lui Maniu, opoziția, la care s'a condamnat însuși de 10 ani de-a-rândul, prin demagogia fără scrupule, exploatând toate mizeriile, atât cele cauzate de oameni, cât și cele venite dela Dzeu, secetă, sărăcie ș. a. și atribuind acestea toate guvernărilor de ieri, cași celor de azi, a ajuns să frământă acest popor, conform prescripțiilor judeice și protocoalelor înțeleptilor Sionului, încât nemulțumirea și fierberea necesară răscoalelor și revoluțiilor ce ne mai trebuiesc, este aproape de-ajuns.

Partidul Național-Tărănesc are deci o popularitate nemeritată și periculoasă. Și-i cu atât mai periculoasă, cu cât, nici azi nu li se poate încredința, fără risc, guvernarea.

Pentru ce??

Pentru că-s falși, și nu-s naționali. De-ar fi naționali, ar fi bine.

S'ar mai putea face o probă de guvernare cu ei și în cazul cel mai rău, pe lângă oareșicare pierderi inevitabile ale acestei încercări am avea însuccesul de-a se destrăma aceea popularitate ce neliniștește azi țara în lung și lat.

Dar nu-s naționali. Sunt tovarăși cu socialiștii. Ori naționalismul exclude socialismul, se exclude reci-

10 Mai la Roma

„Unde ești. Tu Tepeș Doamne“.

proc. Socialismul, și cel mai moderat, încet și evolutiv, duce la internaționalism și comunism. Nu recunoaște proprietate, nu recunoaște patrie. Unde-i bine, acolo e patria; nu unde m'am născut. Da, dar acesta e dictonul și practica de toate zilele a Jidanului. Aceasta-i patria lui internațională visată de Izrael și pregătită prin socialism și francmasonerie: Domnița lui Iuda peste toate bunurile pământului, peste întreg globul pământesc. Sub o dominație exclusiv Jidovească, ne-ar merge rău de tot: Am fi mai rob ca robii Domnului.

Patria noastră e fondată pe naționalism. Național-Socialiștii ar distruge-o!

Spune-mi cu cine te'nsoțesti ca să-ți spun eu, cine ești!! De ce toată presa Jidovească din Sărindar trage atât de credincios la carul Național-Tărănist al Dlui Maniu?

— Știu ei bine, pentru ce. Carul acesta e mai mult al Jidanilor, decât al Domnului Maniu.

Domnul Vaida-Voevod, pentru ce e francmason? Și pentru ce este membru în consiliile de Administrație ale întreprinderilor jidovești Marmorosch-Blank și Renner. Nu se poate servi la doi domni de-odată: Și lui Dzeu și Mamonului. Și neamului românesc, și și Jidanului. Pentru astfel de servicii, medalie, pe dreptate nu se așteaptă dela Români, ci dela Jidovi. Și ca Vaida sunt mulți Naționali, cari apără Jidanii și interesele acestora.

Interesele neamului în presa național-tărănistă, — de presa cușer nu mai vorbesc — sunt trădate cu nerușinare. Dovadă: *procesul comunistilor* dela Cluj, transformat de presă în proces al muncitorilor. Matadorii comunismului, dușmanii cei mai înverșunați ai statelor naționale, transformați prin matadorii naționali, în apărătorii neamului românesc: Jidanul Aradi Victor ne iubește neamul, ne iubește fara, căci e filonomân.

Eticheta partidului e falsă. Totul, și oratori și pressă; falsifică adevărul. Un exemplu mai recent în „Patria“: Se glorifică ziaristul Negreanu dela „Adevărul“, dar nu i se spune pe numele adevărat: Schwartz; și tot acolo se caută greșeli în adevăratele perle de naționalism ca Prof. de drept roman din Cluj dl I. C. Cătușeanu. În loc de naționalism, se face socialism. În loc de patriotism trădarea patriei.

Pentru aceea Partidul Național-Tărănesc, nici acum nu trebuie să vină la putere!! *NICOLAE POPA*

Zece Maiu, sărbătoarea sărbătorilor naționale, „*memento mori*“ al istoriei române, s'a sărbătorit la Roma cum nu trebuia.

La Roma trebuia să se serbeze cu fast și cu suflet mai mult din partea coloniei românești. — În leagănul nației noastre, unde Ungurii au început să ne ia pe dinainte infiltrând în sufletul latin jalbele lor ipocrize, bazate pe minciună crasă și pe falsificarea adevărului istoric, s'a făcut ceva din obligație față de lefurile fantastice pe cari le încasează. — Suflet nimic!

Nu simțeau acea bucurie, pe care o simte tot Românul legat de glija strămoșească.

La ce s'a redus serbarea?

La decorarea câtorva Italieni de seamă în frunte cu fostul Ministru Gentile, un păhar de vorbă și aperitive.

Dacă n'ar fi fost D. Iorga, nu se făcea nici atât. El a pus ceva din sufletu-i românesc, dar nu ajungea să încălzească atmosfera de ghiață din saloanele plătite din greu, de acei ce rămă glija părinților noștri.

Programul serbării a fost Sf. Liturghie și Tedeum la biserică română și recepție la Legatie.

Preotul Emil Juga, unul dintre Români cu suflet, a ținut o cuvântare ocazională relevând însemnătatea zilei și schițând un program de muncă pentru nația românească în viitor.

A început cu căldura sufletească alor 25 ani pe cari îi are și credeam că o va duce-o până la capăt... dar vai!

I s'a tăiat avântul de fizionomiile impaciente ale asistenței și de gesturile pe cari le făceau unii dintre acei, pe cari îi dorea cuvântul tăios al Preotului.

La Legatie d. Iorga a ținut o cuvântare în care a reliefat meritele Prof. italieni decorați. După ceremonia decorațiilor s'a trecut la bufetul încărcat pe o masă lungă. Cu aceasta s'a terminat sărbătoarea națională. Câțiva studenți români au avut curajul să plictisească On. Corp diplomatic cu un „Trăiască Regele“ și „Pe-al nostru steag“.

Din aceste amănunte trase în fuga condeiului se naște întrebarea, la ce servește corpul diplomatic? Numai la încasarea lefii? Leafă stoarsă de-pe spinarea încovăiață de muncă a plugarului român?

Studenții români proiectaseră un program destul de frumos cu ocazia serbării, dar nu s'a ținut! De ce? Fiindcă D. Ministru trebuia să plece nu știu unde chiar în ziua serbării și prin ummare trebuia trecut la repezeală peste fastul pe care-l merita serbarea tuturor Românilor.

Studenții au refuzat de a face programul ultra limitat de legatie.

D. Prim Consilier a pus condiția să se cânte o singură doină și un Trăiască Regele...

Nu s'a făcut nimic! Asistența italiană a plecat cu aperitivele și atâta tot. Dacă ar fi fost careva întrebă, cu ce bagaj sufletesc a plecat dela serbarea serbărilor române, nu știu ce ar fi putut răspunde...

Atmosfera de ghiață diplomatică distruge orice avânt spre ținta înaltă a idealurilor naționale.

Se impune ca imperioasă necesitate o reformare a corpului diplomatic român, străin de neamul, care-i plătește din greu.

Să se numească oameni de sânge românesc, ca să ne reprezinte cu demnitate.

Sângele de culoarea hârtiei copiative nu mai corespunde, căci nu se poate identifica cu aspirațiile poporului românesc unit pe vecie. A sosit timpul, când păpușile diplomatice să se schimbe în factori reali, cari să munească cu inimă pentru stabilirea demnității naționale.

Un ministru cu inimă românească, un secretar și o dactilografă e de ajuns să facă toate lucrurile, pe cari personalul supra încărcat cu lefuri grase, nu le face acum.

Să se termine cu spelele exagerate de propagandă sterilă în străinătate.

Să se caute să organizeze țara în interior pe baze reale și atunci propaganda se face de la sine. În felul cum se face acum nu aduce nici un folos real țării, doar acelor cari sunt încredințați cu diverse birouri, creiațe parcă anume să îmbogățească pe înstrăinații noștri diplomați.

Roma 10 Mai 1929.

Tepeș.

Fiecare Român cu suflet curat să nu uite a se abona la această revistă, care luptă pentru scăparea Neamului de liftele jidane!

O rază de neperitoare glorie din istoria Franței și a civilizației

Stăm încă sub vraja simțământului de mândrie *patriotică*, ce-a deslănțuit în sufletele noastre marea sărbătoare dela Alba-Iulia din 20 Maiu 1929.

Rând pe rând trec în imaginația noastră figurile oamenilor cari au înfăptuit întregirea neamului. Cu credința lor neclintită în cauza cea dreaptă, cu viziunea lor politică, cu energia lor, ei nu au lăsat arma din mână până nu au pus piciorul ca triumfători în cetatea lui Mihai Viteazul.

Chipul gloriosului Rege Ferdinand I. dominează radios actul istoric. Alături de el posteritatea nu va uita nici pe Ion I. C. Brătianu; nici pe acel general francez, care a comandat cea mai puternică armată ce a cunoscut lumea, și ne-a onorat cu prezența sa la încoronarea dela Alba Iulia din 15 Oct. 1922, pe mareșalul Foch.

Înbânzii lui, din Vosgi până la Marea Nordului, îi datorim libertatea națională și unitatea politică a neamului românesc. Se cuvine să ne amintim de genialul războinic, cât mai des, să-l coprimem ca pe al nostru în sufletele noastre recunoscătoare.

De aceea, ne facem o pioasă da-

torie să reproducem, aici, în deceniul săbătoresc al Unității, ordinul lui de zi din 12 Noembrie 1918, prin care pune capăt războiului și anunța armatelor sale victoria strălucită, deplină, definitivă, deschizând o nouă epocă în istoria omenirii. Ascultați simplitatea nobilă și mândră a mesajului său:

„Ofițeri, subofițeri, soldați ai armatelor aliate.

Dupăce ați oprit cu hotărâre pe dușman, Pați atacat luni de zile fără răgaz cu o credință și o energie neobosită.

Ați câștigat cea mai mare bătălie a istoriei, și ați salvat cauza cea mai sacră: libertatea lumii.

Fiți mândri.

Cu o glorie nemuritoare ați împodobit drapelele voastre.

Posteritatea vă va păstra recunoștința.

Mareșal al Franței. Comandantul suprem al armatelor aliate.

FOCH

Un colț al Palestinei — Maramureșul

Ajungându-mă în mână, un număr din gazeta: „Infrățirea Românească“ pentru popor, am citit-o întregă cu atenție, și pe urmă mi-am concentrat judecata asupra mării importanțe și a rolului ce-l ocupă susnumita gazetă; m'am gândit foarte mult la cuibul Palestinei — nenorocitul ținut al României de nord — Maramureșul.

Intr'adevăr, nu există nici un ținut mai nenorocit ca Maramureșul. Pleava internațională, demagogii și trădătorii de țară; pungășii și excoicii, aci și-au găsit patria lor. Jidovii — fiii deavolului, nu ai lui Dumnezeu — veniți din Polonia, goli și hămisii de foame, au dat peste bietul popor maramureșan — răbdător și bun — pe care l-au nenorocit complet cu mijloacele lor de distrugere a speției umane — ce nu face parte din tagma lor —. Toți uniți la olaltă sunt păsările de pradă, coalizate în mod tacit să prepare ruina acestei țări care-i adăposteste și ocrotește; în loc să-și găsească adăpost la Văcărești sau Jilava.

Tuica falsificată de ei cu otră-

vuri, camăta, pungășia nemaipomenită în toate afacerile comerciale și industriale, cari sunt pe mâna lor, au pus capăt bieteii populației maramureșene. Din cauza acestor lipitori de Jidani, Maramureșul este în somaj nesfârșit, unde biata clasă a proletarilor — țărâtimea, talpa țării — sufără mai rău, decât cei din Vallea Jirului.

Voi tâlhari miliardari — cum vă numește dl A. Cotruș — v'ați făcut stăpâni pe codrii Maramureșului, cași cum ați fi moștenitorii din veți ai acestui ținut. Plânge codrul maramureșan, codrul lui Bogdan și Drăgoș, văzând că au intrat aceste lipitori, acești tâlhari în el, care îi sug și îi storc vlagă, pustiindu-i pădurile, bogățiile de căpetenie ale Maramureșului.

Urmași ai voivozilor — descăleători și întemeetori de țară — până când îi veți primi pe acești păgâni între voi? Până când le veți răbda toate pungășiiile lor? Cum?!

...., Acești Jidani, acest gumoiu, să-ajungă a fi stăpâni și pe țară și pe noi? ... Treziți-vă și vă deschideți ochii bine, până mai e timp, căci

altcum vom pieri ca națiune, omorâți și striviți de liftele păgâne.

Precoce și tristă viață, a sârmanilor Maramureșeni! Să fie ori câte lucrări, panperismul din Maramureș nu se va curma câtă vreme vor exista acești înșelători — Jidanii.

O acțiune severă în contra lor! Mănuitori ai condeului, lumânători ai poporului și toți fiii buni ai Maramureșului, în care arde focul sacru al naționalismului, și cari aveți iubire de neam și țară, căutați și scăpați Maramureșul din ghiarele Jidovilor, a liftelor păgâne! Conducători ai Ligii Creștine interesați-vă mai de aproape de starea precoce a Maramureșului!

Aceste șire le scriu ca un preludivu, — articole interesante pentru a documenta cele de mai sus, le vom publica în numerele viitoare — dacă îmi va permite „Infrățirea Românească“ — pentru a arăta publicului, fapte și descoperiri senzaționale, în legătură cu Jidanii din mica Palestină — Maramureș.

PELIN

— Maramureș —

Luminați poporul

Principala problemă de a cărei deslegare atârână țaria Neamului Românesc — azi liber și independent — este luminarea poporului. A venit timpul să ne gândim în mod mai serios, la cea mai grea chestiune, la însuflețirea țării unite, prin educația țărănimii.

Țară-țaran! Dacă țaranul ar fi cult și civilizată, atunci țara, care o formează masele mulțimei de țărani... desigur că ar fi o țară cultă. Fiecare din noi trebuie să-și puie înaintea sufletului, momente din marea problemă, din problema problemelor: Valorificarea energiilor naționale. Din ziua desrobirii, neobosit bate ceasul spre munca de renaștere culturală, de închegare încitoare, de spiritualizarea poporului în sentimente naționale creștine.

„Niciodată poporul Român n'a trecut printr'un moment mai deciziv decât cel de azi. Toată sămănătura dela Decebal și Traian până în zilele noastre trebuie să dea roade acum sau niciodată“.

Toate statele cari sunt gloria lumii, nații cari creiază civilizația, fac sforțări uriașe pentru cultura păturei de jos — a țărănimii.

Educația acestei pături ar trebui să ne fie logodnica inimii noastre, să ne fie cel mai prețios bun al vieții. Așa dar, să-și amintească Ne-

mul nostru, că cel dintâiu pas spre reconstrucție, trebuie făcut prin educația poporului della țară care este încă curat, nefiind trecut în putrefacția morală! Aceasta datorită faptului, că la sate sunt mai puțini streini de rasa noastră pe când orașele gem de Jidani dela un capăt până la altul! A venit de-acum vremea să dăm poporului nostru ocazia de a merge pe propriile sale picioare. Să biruiască și acum în cugetele noastre ideea cea dreaptă, că nădejdea zilei de mâine e poporul — țărâna — și căru degeaba îi dăm pământ fără învățătură, după cum de gealba am cerca să-i dăm învățătură, fără a îngriji mai întâi de mijloacele lui de traiu. Suferințele țării sunt grele; cari ar fi cauzele? Am neglijat Nația cea mare, poporul. Ne-a orbit o iluzie: crezând că primenim neamul numai prin creșterea copiilor, am fost uitat de educația masselor. Urmările? Le simțim la fiecare pas. Ne urmăresc mai rău decât zeitele răzbunării.

Înainte de toate e bine să ne amintim și de vorbele oamenilor mari, cari în trecut au gândit și scris în legătură cu educația întregului popor. Socrate, Aristotel, Comenius, Leibnitz, Rousseau, Locke, Kant și mulți alți eroi ai lumii, au avut un crez: „Educația învinge totul“.

Kant, regele filozofilor, care era cel mai moral om, ne spune, că educația este mijlocul cel mai important pentru înobilarea neamului omenesc. E o crimă ne spune Kant, să neglijăm educația poporului.

Asemenea e cea mai oribilă și mârșavă crimă să fim imorali!

— „Cerul cu stelele deasupra mea și legea morală din mine“.
(Kant).

Imprejurările istorice ne-au oprit să punem în valoare bogățiile sufletului și pământului Românesc. Până în anul mântuirii prin unirea cea mare a Neamului: „Sute de ani ne-am luptat, ca să asigurăm apusul linștea de care avea nevoie, pentru civilizarea lui. În timp ce acolo se înălțau mărețe catedrale de piatră înflorită, la noi se înălțau mouri groși de fum, din casele noastre aprinse de năvălitori“. Dar din ziua unirii, a venit și pentru noi vremea de renaștere. România întregită oferă cele mai bune condiții materiale și spirituale, pentru repararea lipsurilor din trecut și pregătirea viitorului.

„Aur poartă munții și lanurile noastre. Aur trebuie să fie mintea

Românilor, și să-și exploateze ei singuri, acasă la dânsii averile, nu Jidani venetici, streini de rasă, sânge, Neam și Țară“.

La noi în țară este greu de trăit — pentru noi creștinii, și va fi și

mai greu, atâta timp cât politica va fi simplu comerț de conștiinți ambulante cum este astăzi!

Cost. G. A. Daniilă
— Iași —

B u n ă i d e e

Dl. Decan al baroului din Cluj, Dr. Ion Suciu, a avut buna idee să publice într-o broșură, îngrijit tipărită, procesul-verbal al adunării ținută la Alba-Iulia 1 Decembrie 1918.

Publicația vine la momentul potrivit, reamintind în anul serbării deceniului Unirii faptul istoric al proclamării Unirii Ardealului cu țara-mamă, unire cerută fără condiții de unanimitatea sufletului românesc, și înfăptuită de armata glorioasă a în veci neuitatului Rege Intregitor, Ferdinand I al tuturor Românilor.

Publicația mai satisface și un alt interes, mai mărunț, dar legitim cărturăresc, pune la dispoziția noastră un document de mare valoare istorică. Zicem istorică, pentru că punctele din declarația unirii, din care mici Români rătăciți și alți străini de neamul nostru au voit să facă condiții ale Unirii, aparțin timpului frământat de ideologia Wilsoniană, care într'un deceniu a suferit rectificări și modificări fundamentale în întreaga politică a continentului european. Cu atât mai mult nu se puteau menține unele din acele puncte în programul de viață al neamului nostru și al statului celui nou, care este un stat național, unitar cum stabilește Constituția din 1923.

Din cuvântările ce s'au rostit atunci, în fața norodului adunat, care aclama România cunoscându-i enormele jertfe și iubirea dovedită față de frații din Ardeal, extragem următorul fragment pronunțat de Dl. Ștefan Ciceo Pop, actual președinte al Camerii Deputaților, care a înțeles să fixeze partea de contribuție a României mici în desrobirea Ardealului, prin următoarea afirmație:

„Să mă credeți însă, fraților, că nu sântem conștii să dăm partea leului scupei noastre Români, pentru-că jertfele pe care le-a adus România, sunt atât de mari în proporție cu jertfele, care le-am adus noi încât cu pietate și cu smerenie trebuie să ne închinăm acelor factori, cari au venit în ajutorul nostru“.

Această afirmație, istoricește dovedită contestată de unii neghiobi regionaliști, face onoare Dlui Șt. Ciceo Pop.

REDAȚIA.

CORESPONDENȚA DE PE CÂMPLE

Treziți-vă, D-lor intelectuali!!

În No. 15 al pretioasei reviste „Înfrățirea Românească“ a apărut un minumat articol „Correspondență din Luduș“, cuvinte adevărate văzute și trăite de noi cei din Luduș.

Și acum mă întreb, unde-i patriotismul? care atâta timp cât am fost subjugată parecă mai exista iar acum când avem mai mare interes să fim buni patrioți ne lăsăm ca Jidani prin apucăturile lor înjositoare să ne acapareze totul, să-și bată joc până și de legile Statului, ba chiar și de legile bisericesti de care încă nimenea nu s'a atins.

Cu rafinăria lor, cu un „Servus baratom“ să influențeze pe funcționari, să facă să se închine lui și să-l încunjure pe Jidam când e vor-

ba ca funcționarul să-și facă serviciul.

Este un caz și mai grav în stările de azi, Jidani văzând că poporul de jos nu mai poate fi exploatat fiind acum condus de oameni intelectuali români! Jidani s'au pus pe lângă acești intelectuali tot cu apucăturile lor, și îi influențează par'că îi hipnotizează, și cu durere vedem adeseori că prin Ludușul jidovit câte un Dr. X. Român se plimbă la braț cu un jupân Mihaly Mauriț sau Mor Darvas, câte un funcționar de Stat etc. sau (asta regulat) trei sau patru Români vorbind cu unul singur străin, în limba maghiară, auzi Dle patru Români se închină în fața unui minoritar; dece? spuneți-mi D-lor inte-

lectuali din Luduș, vă este rușine de limba română? Dacă da! atunci nu mai pretinde-ți ca masa populației să Vă respecte și să se lase condusă de D-Voastră, căci acești oameni au avut bună voință, și azi, dar roadele produse după conducerea D-Voastră, sunt de tristă memorie.

Da Domnilor, foarte trist! azi avem în Luduș meseriași români, acești modeste meseriași sunt lăsați în voia sortii, îi acaparează străinii; am ajuns acolo că azi avem zece sau doisprezece meseriași români, care sunt căsătorii cu ungu-roaice, și cu limba maghiară în familie; copiii nu știu decât numai ungurește să vorbească; caz recent: un băiat de țaran din comuna Gheja un anume Coman, înainte cu șase șapte ani a venit ucenic cu oșin-țuțele în picioare și azi căsătorit cu Kakasi Rozsi, în familie vorbește numai ungurește.

Vor zice Domnii intelectuali, că ce au ei cu acestea toate? și zic eu, că dacă acești Domni zis intelectuali, conducători ai Românilor, ar fi fost adevărați conducători, ar fi făcut o Casină română, și ar fi ținut conferințe cu caracter patriotic, economic etc., eu sunt sigur că nu se ajungea la trista situație de azi. Exemple: unde toate acestea s'au făcut stările sunt cu totul altfel.

Ne adresăm Domnilor intelectuali, pentru ultima dată, ca să nu mai stea sus și nepăsători; să coboare în

intulerec și să facă lumină dacă sunt în stare să mai îndrepte aceea ce sub ochii dâșnilor s'a ruinat; să lase politica de partide, cari toate sunt străine de simțămintele românești; să dea mâna cu frații lor de jos și toți la un loc să luptăm pentru revindicarea dreptului nostru pe plaiurile acestei câmpii mănoase, strămoșești; cam târziu, dar în ceasul al unsprezecelea încă ne mai putem salva de o acaparare sigură a străinilor. Mai cerem Domnilor intelectuali sprijinul financiar, adevă precum străinii își fac cumpărăturile și toate lucrurile nu mai și numai dela comercianții și meseriași lor, la fel și noi să sprijinim numai comerțul și meseriași români așa după cum este, (din 40 prăvălii avem și 2 românești, avem meseriași, măcelari restauratori, bănci, avocați, medici — nu Groza — români); să-i sprijinim cu toții, să facem cu orice ocazie propagandă prin jur, care este destul de dezvoltat în simțăminte românești, dovadă comunele Cipăieni, Bărboși etc. tot pentru sprijinirea acestora, iar acei ce nu se vor asocia și nu își vor arăta patriotismul, aceia vor fi Șabes-goșni, ce nu merită nici o stimă.

Puțin câți vom fi, dar Vă promitem că vom face să reapară steagul Românișmului aici între puhoiul străinilor de sânge, judaic și asiatic. Acuma deocamdată atât.

CORESPONDENT

— Luduș —

cu îngrijorare atragem atenția Onoratului Guvern că nerezolvirea imediată a acestei chestiuni conform principiilor legii pentru reforma agrară va împinge populația să se pună singură în stăpânirea acestor moșii.

2. In numele miilor de brațe muncitorești cari azi stau neutilizate, cerem ca Onoratul Guvern să ia măsuri ca la lucrările de construcție ce vor fi executate în această regiune să fie întrebuințați exclusiv muncitorii din aceste ținuturi.

3. Cerem constituirea unei comisii de specialiști cari să studieze raporturile locale și posibilitățile prin cari se va putea ajunge mai în grabă la industrializarea și valorizarea multiplelor materii prime ce avem ca prin aceasta populațiunea dornică de muncă să-și poată câștiga existența cinstită.

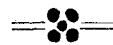
Exprimăm deplina încredere a adevărații în guvernul emanat de voința unanimă a poporului și rugăm ca doleanțele noastre, cari sunt ale Națiunii, să fie cercetate în mod părintesc și rezolvite grabnic.

Vă rugăm, domnule Prim Ministru, să primiți expresiunea deosebitei noastre stime,

(ss) IOAN GAL
Președinte

(ss) VIRGIL A. POPP
Secretar

(ss) Ioan Irimies, preot, Vasile Ghiță, preot, Traian Gal, preot, Victor Popp, preot, I. Roșca, preot, G. Brededeanu, învățator, Ioan Potra, primar, Giurgiuman George primar, S. Antal, primar, Tamas Blaga, Ioan Negru, Boiba Vasile, primar, Stoian, Simion, Florea Teodor, Zbucea Vasile, Negru Gavril, Lung Ioan, Stana Ștefan“.

Sfințirea drapelului U. f. V. din comuna Finișel - Cluj

Comunei Finișel i-a revenit onoarea, ca dintre cele 280 comune ale județului Cluj cea dintâiu să-și sfințească drapelul comunal al uniunii fostilor Voluntari. Sfințirea s'a făcut Duminecă 9 Iunie a. c. în biserica gr. ort. din loc. După vechernie Sfinția Sa părintele Vasile Lăpuște a sfințit drapelul, fiind de față întregă comuna.

După sfințire dl Dr. Isaiou, președintele județean U. f. V. printr'o

Moții din nou pe drumuri

Nu există publicație în România întregită, care să se fi ocupat mai stăruitor și mai documentat cu dureroasa chestiune a Moților, cum a făcut *Infrățirea Românească*, în cei cinci ani de existență.

Am denunțat toate ticăloșiile și am cerut dreptate. Glasul nostru nu a fost ascultat; răspuns nu am primit. Nădăduim cel puțin de astă dată să primească răspunsul de mult așteptat semnării moțiunii de mai jos, cari în majoritate sunt partizanii actualului guvern național-țărănist, și cari semnatori s'au adresat direct Primului-Ministru Maniu, după ce diferite delegații de Moți nu au obținut nimic din scumpa lor dreptate dela Ministrul Mihalache.

Iată textul, document al nesfârșitei suferițe moțești:

Domnule Prim Ministru,

Subsemnații reprezentanți ai Moților din plășile Huedin, Calata și Ciucea, întruniți în adunarea regională azi la 30 Aprilie 1929 la Huedin, împinși de gravitatea problemelor zilei, respectuos își iau voia să vă înainteze următoarea

MOTIUNE

1. Moții din plasele Huedin, Calata și Ciucea județul Cluj cu durere constată că nici azi în al 10-

lea an al unirei reforma agrară nu este îndeplinită.

Roagă cu insistență guvernul țării să dispună imediat remedierea răului făcând din unul fieștecare proprietarul lotului său.

In special cer soluționarea în mod favorabil pentru comunele interesate a chestiunii lui M. Tischler și G. Banffy cari sunt însăși baza existenței acelor comune.

Nevoile acestei populațiuni au devenit în așa măsură acute în cât

însuflețită cuvântare, îndeamnă pe voluntarii să țină la cinstea numelui de voluntar, simțeaminte care le au avut atunci când au plecat de bună voie să desrobească pe părinții, soțiile și copiii lor, să le cultivate și acum, căci acelea sunt adevăratele simțeaminte românești; nici un străin nu s'a dus de bună voie să lupte pentru România-Mare, ba din contră străinii azi ne sapă temelia statului nostru și dacă nu vom ține la olaltă și nu ne vom aduce aminte de sângele vărsat și viețile stânse pentru acest ideal, străinii nu pot dărăma ceea ce noi am zidit cu atâtea jertfe. Însuflețita cuvântare a fost primită cu vii aplauze.

A vorbit apoi părintele Lăpuște îndemnând poporul la unire, bunăînțelegere și muncă, căci numai așa vom putea să ajungem să vedem România-Mare, așa cum au visat-o moșii și strămoșii noștri și cum au văzut-o pentru o clipă aceea cari și-au dat sângele pentru ea. Poporul a ovationat sincer cu vintele calde ale Sfinției Sale.

Finișelul este un sătuleț între dealurile din preajma munților apuseni, 800 de suflete au dat 5 voluntari și 30 de gardiști în timpurile tulburi din 1918. Sfinția Sa părintele Lăpuște a fost președintele lor, fiind în același timp conducătorul gărzilor de pe alte sate. Sfinția Sa s'a dus la Oluș să cerșească arme pentru comuna Finișel, și fiindcă a primit prea puține, generalul român, care deja sosise în Cluj i-a oferit armele sale.

Această comună este și a fost cea mai săracă comună din acele împrejurimi. Putea să i se facă o dreptate cu reforma agrară, dar cine? *Sperling* un sas smecher ori *Schwartz* un Jidan urdușos, cari au figurat ca ingineri cu împărțea la agrară. Ungurii din Săvădisla i-au mituit pe amândoi, așa că locurile arabile și pădurile, cari intră până în comuna Finișel le-au împărțit Ungurilor, iar bieții Români, au rămas sătăci, lipiți pământului, cu toate că sunt un neam de oameni harnici și cuminiți. Dosarul celor doi funcționari incorecți este la parchet, dar ce folos, deoarece *Sperling* a șters-o în America iar *Schwartz* s'a ascuns în vre-un *ghetto-u* murdar de cari avem destule în țara românească. Azi inginerul este un Unguri încarnat cu numele de *Ioska* sau *Pista* care primește pe bieții Români cu cele mai murdare sudalme, cari numai pe ungurește pot fi așa de stilizate, acum în plină țară românească. Nu

știm dacă autoritățile n'au văzut și nu văd toate aceste lucruri, cari ar trebui energic reprimite, să-l căutăm pe *Schwartz* să-i mai întindem urechile blezi iar pe *Ioska* să-l trimitem pe plaiurile unde sudalma urâtă se simte acasă.

Frații Români să aibă nădejde că mai suntem o mână de oameni cari ne gândim și ne vom da silința ca nedreptatea și batjocura să dispară din țara noastră așa de firumoasă și locuită de un popor așa de bun și cuminte.

Dați sfaturi folositoare țăranilor!...

Dacă în acești zece ani dela Unire până azi, oamenii partidelor politice, cari au umblat pe sate, în loc să se huluiească unii pe alții prin discursuri pătimase isvorite din ură, să fi dat țăranilor sfaturi folositoare, n'ar mai trebui azi să cerșim cu pălăria la mână, împrumuturi în străinătate.

Propagandistul electoral în loc să meargă în cârciumă și să deie oamenilor rachiu, de multe ori până căldeau în șant, făcea mult mai bine dacă aduna oamenii la Școală, iar în loc să se batjocorească partid pe partid, ar fi dat sătenilor sfaturi folositoare, cum să-și muncască pământul ca să dea roadă mai bună, cum să-și îngrijească vitele, cum să-și zidească locuințe sănătoase și adăpost pentru vite, cum să se întovărășească în Cooperative de credit, consum și producție, ca să scape de cămătarul nerușinat, de negustorul hrăpăret și samsarul fără suflet. În loc de-a „cinsti“ țărani cu băutura spirituoasă și tutun, făceau mai bine

dacă țineau conferințe contra acestor otrăvuri, iar cu banii aceia, să fie pus bazele unei biblioteci populare în comună. Dacă numai jumătate din beutori și fumători s'ar fi lepădat de aceste obiceiuri urâte, s'ar fi putut economisi o sumă egală cu cea a împrumutului extern, obținut cu atâtea greutăți....

Cum să nu beie țăranul nostru și să nu fumeze, că doar a ciocnit păharul cu rachiu, cu Dl. fost sau viitor deputat, care și-ar aprins țigareta împreună cu ei, la un chibrit!....

Văzându-le toate cele de mai sus trebuie să ne dăm bine seamă și ce nu s'a făcut în trecut să se facă în viitor, de aceea rog pe D-nii, cari se ocupă cu politica, ca în loc de a se huli unii pe alții, în fața țăranilor, să le deie acestora sfaturi folositoare, cum să scape din încurcătura în care i-au vârit!....

Ioan L. Potra,
Bologa — Cluj.

INFORMAȚIUNI

JIDANII ȘI SĂRBĂRILE NAȚIONALE. Domnul Maniu și partizanii D-Sale spun că Jidanii sunt buni Români.

Bunii Români sărbătoresc ziua desrobirii noastre cu sfințenie, dacă nu la Alba Iulia, dar la ei acasă între patru pereți.

Românul se gândește cu admirație la acei luptători, cari și-au vărsat sângele pentru o Românie mare, care să fie a Românilor.

Jidanii D-lui Maniu și a tuturor partidelor n'au nimic comun, cu glia îngrășată și binecuvântată de sângele alor 800.000 dintre cei mai buni Români.

În țară se știe ce fac „Rumunii“ D-lui Vaida et Comp. și nu strică să se știe ce fac în străinătate. — S'a spus de atâtea ori că toată propaganda contra României se face de către Jidani. — E un adevăr trist prin faptul că nu se ia nici o măsură

contra lor.

Chestiunea dela Oradea a fost exploatată până la infinit, încât și acum, după atâtea vreme se vorbește de martiriul Ungurilor din Transilvania....

La 10 Maiu nici un Jidan n'am văzut la serbare D-le Maniu! În schimb la conferința unui emisar budapestan, probabil tot Jidan, s'au prezentat în corpore să aplaude minciunile obraznice abordate din belșug la adresa României.

Cred că nu regretă nici un Român, că Jidanii n'au luat parte, o amintesc doar ca o cronică simplă, ca D-l Vaida, cel mai mare dintre masoni în Țara Românească, să le poată da instrucții de comportare, ca să nu eșueze programul neofiților Români!.....

Era să mint! Pela sfârșitul serbării a sosit unul cu numele Friedmann și s'a așezat la masa lungă a buffetului primul și a plecat ultimul

de acolo.... — Roma 10 Maiu 1929.
Tepeleș.

O OPERĂ ROMÂNEASCĂ „NĂPASTA” DE DL. S. DRĂGOIU. După ce opera dlui Drăgoiu „Năpasta” a fost reprezentată în stagiunea trecută, de Opera din București, spre mulțămirea tuturor, în această stagiune a avut și Clujul fericita ocaziune de-a putea aprecia incontestabilul talent muzical al dlui S. Drăgoiu, fost chiar elev al Conservatorului din Cluj.

Opera dlui Drăgoiu, din punct de vedere muzical este la înălțime și noi suntem pe deplin fericiți, când putem aplauda un fiu al neamului nostru, pentru creațiunea sa, dorindu-i toată energia și dispoziția suficientă, pentru a ne putea înzestra neamul, și de-acum înainte, cu produsele D-sale.

Vă felicităm Dle Drăgoiu, din tot sufletul nostru.

Un singur lucru Vă rugăm, însă. Să binevoiți a scoate din prolog persoana beivului, care imediat după prima ridicare a cortinei, ne personifică neamul în cea mai necorespunzătoare și rușinoasă situație, prin starea lui de ebrietate și prin cântatul său, amăsurat stării în care găsește, dimpreună cu ceilalți camarazi ai lui, în aceleași condițiuni, aceștia din urmă, mai ales în dansul de mai târziu, executat pe picioare nehotărâte.

Chiar în cazul când caracteristica neamului nostru ar fi „consumarea de alcool”, într-o operă de artă nu este bine să-i arătăm această însușire slabă. Punem cazul, că opera D-Voastră sar reprezenta în străinătate; ce impresie ar produce acea scenă, despre felul nostru de-a fi, imediat după prima ridicare a cortinei?

Ori acele personaje ar putea fi înlocuite cu „tineri”, dacă vreți „veseli”, dar nu până la căderi sub masă, și cari să impună publicului și eventual străinătății, prin ținuta lor demnă și prin executarea unor arii de-ale noastre, tot în mod demn.

Vă rugăm Domnule Drăgoiu să judecați asupra dorinței noastre și să schimbați fără întârziere, căci se poate și e și în interesul operei D-Voastră și în interesul demnității Neamului Românesc.

IARĂȘI O NĂZDRĂVENI NE MAI AUZITĂ. Corporația industrială din Cluj, Duminică la 9 Iunie a. c., și-a sfinit localul propriu din Piața Carolina. Președintele corporației este dl. *Anton Moldovan*. După slujba religioasă s'a oferit un banchet de 120 tacămurii. Președintele organizării banchetului a fost dl. *Gheorghe Ghili* ti-

pograf din loc. Până la banchet totul a mers foarte bine. Însă nu putem înțelege cum acești domni și în special dl. *Ghili*, pe care l-am știut de bun Român, de ce n'au aranjat banchetul în grădina „*Florida*” proprietatea dl. Ciociu, Român de-al nostru, pe lângă că a oferit cea mai avantajoasă, cu 35 lei mai ieftin de tacăm decât *Gambrinus*, unde s'a ținut acest banchet pe un năduf care nu s'a mai pomenit la Cluj. Nu ne intră în cap, când pe căldură tropicală poți să te amuzezi, cum se amuzează la banchet, într'un loc închis, până când pe un preț mai convenabil puteai sta sub paviloanele încăpătoare ale „*Floridei*”. Să răspundă domnii în fața celor pe cari i-a reprezentat și-a încinerat ca într'un crematoriu Dumineca trecută.

ROMÂNIA JUNĂ. „România Jună” din Viena, din 1 Iunie 1929, a ales următorul comitet:

Președinte: *Alexandru Domșa*, ing.
Vicepreședinte: *Augustin I. Papp*, ing.

Secretar gen.: *Virgil Pop*, cand. ing.
Casier: *Marius Pipoviri*, ing.
Econom: *Dumitru Costea*, stud. ing.
Bibliotecar: *Neltu Vasiliu*, stud. conserv.

Pentru comisia literară:

Președinte: *Dșoara Aurora Caliani*.
Membrii: *Augustin I. Papp*, ing; *Mihail Tanco* cand. ing.

COMUNICAT. Studențimea clujană profund jignită protestează contra felului cum a fost tratată, de către aranjatorii serbărilor ce s'au făcut cu ocazia sosirii A. S. R. Principesei Ileana la Cluj.

Nu putem admite ca din anumite motive pe care nu avem să le menționăm să fie înlăturată studențimea dela participarea la conferința A. S. R. dându-se doar 20 bilete pentru 4000 de studenți astfel că prevăzutul incident dela Teatrul Național îl găsim perfect scuzabil. — Am hotărât să nu protestăm contra felului cum am fost tratați la serbările la Alba Iulia, azi regretăm că suntem siliți să ne pronunțăm în felul acesta, acum când sosirea A. S. R. pentru noi studenții ar fi trebuit să fie ocazia celei mai frumoase manifestări de simpatie. — *Comitetul centrului studențesc „Petru Maior” din Cluj.*

ASOCIAȚIA DE PROPAGANDĂ PENTRU COMBATEREA BOALELOR SOCIALE. În zilele de 20—24 Iunie a. c. va avea loc la București Congresul Internațional Antialcoolic, al Fa-

sul Internațional Antialcoolic, al Federațiunii Societăților Antialcoolice feroviare „personalul căilor ferate”, sub înalta patronare a Inalt Prea Sfințitul Patriarh și Inalt Regent al României Dr. *Miron Cristea*.

Congresul este organizat de un comitet de onoare, prin îngrijirea *Centralei Caselor Naționale*, Secția „Sănătatea Socială” și a Direcției Generale C. Fr. R.

Chestiunile ce se vor desbata fiind de mult interes pentru problema antialcoolică în România și de folos practic în cece privește cunoașterea dintre noi și legătura cu diferitele societăți din țară și străinătate ce se ocupă cu aceste probleme, rugăm să binevoiți a lua parte la acest Congres, cu amicii și cunoscuții Dvs. cari interesează de această chestiune.

DIRECTORUL ZIARULUI „ORDINEA” din București, dl. *M. Burileanu* a fost condamnat la 15 zile închisoare și 1 leu despăgubiri civile pentru că a cerut prin coloanele ziarului său, să se facă lumină în chestiunea deselor sinucideri, din casa dlui *A. Dobrescu*, azi subsecretar al Ministerului Agriculturii și Domeniilor. De data aceasta, presa zisă „anumita presă”, nu a fost în picioare și nu a luat apărarea „confratelui”, cum a luat apărarea Jidanilor condamnați: pentru bomba ucigătoare, *Max Goldstein*; pentru actele criminale asupra țării, *Marcel Dobrogeanu-Gherea*; apoi *Weislovits*, *Pauker*, *Bujor Boris Stefanov* și alți dușmani ai neamului nostru.

„DATORINȚE CREȘTINEȘTI”. A apărut ca supliment al foii noastre *Infrățirea Românească pentru popor*, o broșură intitulată „*Datorințe creștinești*” de *Nicolae Popa*, profesor în Cluj și membru insufletit al L. A. N. C.

Cuprinde, pe înțelesul tuturor, expunerea primejdiei jidovești și mijloacele de a curăța mândra noastră țară de neamul lui Iuda. Ori-ce Român, cu dor de neam, o poate cumpăra din Cluj Str. Bob No. 7, la redacția noastră plătiind doi (2) lei pentru câte un exemplar (în 24 de pagini).

E de dorit, să se ceară mai multe exemplare deodată pentru a se putea ușura lucrările cu trimiterea lor.